

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

ПОГОДЖУЮ:

Гарант ОПП, к.е.н., доц.

Сергій КОСТОРНОЙ

« 6 » лютого 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор, д.т.н., проф.

Сергій КЮРЧЕВ

« 16 » лютого 2024 р.

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Запоріжжя, 2024

Підготовлено робочою групою:

Яцух Олена Олексіївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Трусова Наталія Вікторівна – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Косторной Сергій Володимирович – гарант освітньої програми, керівник робочої групи, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Костякова Анна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Цап Володимир Дмитрович – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Чкан Ірина Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Кучеркова Світлана Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Юрченко Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Мешкова Олена Вікторівна – головний бухгалтер Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку та оподаткування від 01 жовтня 2024 р., протокол № 3

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу від 18 жовтня 2024р., протокол № 3 та методичною комісією факультету ННІ ЗУП від 18 жовтня 2024р., протокол № 2

ВСТУП

Програму атестаційного кваліфікаційного екзамену для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного підготовлено відповідно до: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»; «Положення про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії у вищих навчальних закладах України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2013 № 584; вимог Міжнародного стандарту ISO 9001:2015 та Національного стандарту системи управління якістю освіти ДСТУ EN ISO 9001:2018; Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 729 та інших нормативно-правових актів України з питань освіти; а також відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного, затвердженого наказом ТДАТУ від 28.06.2024 року №34/1 ОД, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного, затвердженого наказом ТДАТУ від 24.12.2020 р. № 242-ОД; Тимчасового порядку проведення атестації здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного, затвердженого протоколом Вченої ради ТДАТУ від 31.11.2023 року № 7, розробленого відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України згідно листа від 14.05.2020 № 1/9-249 про «Рекомендації щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової перед вищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання»); Освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07

«Управління та адміністрування» Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного, що регламентують зміст програми, порядок проведення атестації здобувачів в дистанційному режимі та засобів діагностики якості підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Атестаційний кваліфікаційний екзамен передбачає перевірку досягнення здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» програмних компетентностей, що до здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризуються невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності та результатів навчання визначених Стандартом вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та Освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Програма атестаційного кваліфікаційного екзамену містить змістовні модулі освітніх компонент циклу професійної та практичної підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку за Освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, а також враховує вимоги Програми предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для

здобуття ступеня магістра, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.02.22 №154

В програмі представлено список рекомендованих нормативно-правових, сучасних та професійних джерел інформації для підготовки здобувачів з метою успішного складання атестаційного кваліфікаційного екзамену.

ЕТАПИ ТА ЗАГАЛЬНИЙ ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестація здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», передбачає виконання кваліфікаційних завдань, є формою кваліфікаційних випробувань, яка дозволяє об'єктивно і достовірно визначити рівень освітньо-професійної підготовки випускників вищого навчального закладу за даним освітнім ступенем. До програми атестаційного кваліфікаційного екзамену включено наступний перелік освітньо-професійної компонент: Бюджетна система, Податкова система, Банківська справа, Страхування, Фінанси підприємств, Фінансовий аналіз, Фінансовий облік, Звітність підприємств, Управлінський облік.

Атестаційний екзамен складається:

1-й етап – теоретична складова (частина) перевірки знань з понять, категорій, теорій і концепцій фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що формують перелік загальних та фахових компетентностей, зазначених в Стандарті вищої освіти України за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня та варіативній його частині університету.

2-й етап – письмове розв'язання двох комплексних ситуаційних задач спрямованих з метою перевірки здатності випускниками освітньо-професійної програми розв'язувати складні спеціалізовані завдання та вирішувати практичні

проблеми в ході майбутньої професійної діяльності у галузі фінансів банківської справи, страхування та фондового ринку.

ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ АТЕСТАЦІЙНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Вимоги до теоретичної частини (1-й етапу). Система базових тестових завдань сформована експертним оцінюванням кожного завдання і їх сукупності та охоплює всі змістовні модулі з комплексу навчальних дисциплін, які включено до кваліфікаційного екзамєну.

Дані завдання є закритою формою із запропонованими відповідями, в яких вибирають правильні з множини вибору (чотири відповіді, тільки одна з яких є правильною). Запитальна частина формулюється у стверджувальній чи запитальній формі стисло, чітко, без подвійного тлумачення. Елементи відповіді частини тестового завдання мають окрему індексацію. Можливі відповіді не відокремлюються будь-яким знаком та розташовуються під запитальною частиною. Добірка завдань кожного варіанту включає таку кількість, яка є достатньою для забезпечення відповідної точності вимірювання.

Теоретична частина атестаційного кваліфікаційного екзамєну становить 400 питань теоретичного та практичного спрямування, оформлених у вигляді тестових завдань у системі MOODLE та доступних для розв'язання на базі Освітнього порталу ТДАТУ. Представництво кожної освітньої компоненти у кожному варіанті забезпечується пропорційно. На атестаційному кваліфікаційному екзамєні для здобувача пропонується для розв'язання 60 тестових завдань протягом 60 хвилин. Варіативність тестових завдань забезпечується за допомогою використання алгоритмів машинного електронного випадкового вибору.

Вимоги до практичної складової (2-го етапу). Практична складова в межах освітніх компонент моделює реальну практичну ситуацію, з якою може зустрітися випускник освітньо-професійної програми у практичній діяльності на первинних посадах, імітує процес підготовки, прийняття і реалізації управлінського рішення. Структурно задачі складаються із характеристики

ситуації (вихідні умови), інформаційного-аналітичного забезпечення, чітко сформованого завдання. Для проведення практичної складової атестаційного кваліфікаційного екзамену формується комплект з 60 задач, які надаються здобувачу у кількості 2 штук згідно обраного білету. На вирішення задач здобувачу виділяється 120 хвилин.

ОЦІНЮВАННЯ СТУПЕНЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗНАНЬ ВИЗНАЧЕНИМ КРИТЕРІЯМ

Відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного» від 24.12.2020р. № 242-ОД та Тимчасового порядку проведення атестації здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (схваленого засіданням Вченою Радою ТДАТУ від 31.01.2023р., Протокол № 7) оцінювання результатів складання атестаційного кваліфікаційного екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою оцінювання знань. (табл.1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання

Підсумкова кількість балів	За національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення
90-100	зараховано	A (відмінно)	Повнота та якість представленого пакету документів, активність на заняттях, відсутність пропусків, здатність систематизації та узагальнення отриманих результатів аналізу
82-89	зараховано	B (дуже добре)	Вище середнього стандарту, але з деякими порушеннями якості наданих матеріалів, меншою активністю на заняттях
75-81	зараховано	C (добре)	Загалом добре опанування прийомами обробки форм фінансової звітності, але недостатня активність на заняттях, наявність їх пропусків
67-74	зараховано	D (задовільно)	Достатнє засвоєння прийомів аналізу звітності, але надання пакету документів з певними порушеннями вимог, відсутність активності на заняттях, наявність пропусків, відсутність аргументованої відповіді на запитання викладача
60-66	зараховано	E (достатньо)	Відповідає мінімальним вимогам

35-59	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю перескладання)	Не відповідає мінімальним вимогам
0-34	не зараховано	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	Не відповідає мінімальним вимогам

Критерії оцінювання атестаційного кваліфікаційного екзамену наступні:

- теоретична складова - 60 тестових завдань – 1 бал за кожну правильну відповідь (максимальна кількість балів 60);
- практична складова – максимум 20 балів за кожну правильну відповідь (максимальна кількість балів 40) (Табл. 2).

Таблиця 2

Критерії оцінювання практичної складової

Характеристики відповіді	Кількість балів
Відповідь містить послідовну та аргументовану розв'язку задачі, продемонстрована здатність робити власні висновки	19-20
Відповідь містить послідовну розв'язку задачі, розрахунки здійснено вірно, але недостатньо аргументовані висновки	16-18
Відповідь є не аргументованою, алгоритм розв'язки задачі дотриманий, але мають місце помилки в розрахунках	13-15
Не дотримано алгоритм розв'язки задачі, присутні помилки в розрахунках	10-12
Завдання вирішено з помилками, відсутні висновки	7-9
Завдання вирішено з грубими системними помилками, відсутні висновки	5-6
Завдання не вирішено або частково вирішено з принциповими помилками	0-4

Виконання усіх екзаменаційних завдань з атестаційного кваліфікаційного екзамену є обов'язковим. Окремо оцінюється кожне завдання. Підсумкова оцінка державного кваліфікаційного екзамену визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань. Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, встановлених при складанні кваліфікаційного екзамену, а також про присвоєння здобувачам ВО кваліфікації та видання випускникам дипломів (встановленого зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні Екзаменаційної комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні.

ЗМІСТ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ, ЩО ВКЛЮЧЕНІ ДО ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЙНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Зміст освітньої компоненти «Звітність підприємств»

Тема 1. Призначення фінансової звітності і загальні вимоги до її підготовки та подання.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан).

Тема 3. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів.

Рекомендована література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.

2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. № 73.

3. Про затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. № 433.

4. Звітність підприємств. Курс лекцій, частина I «Фінансова звітність» / О.Г. Сокіл, Н.Ю. Захарова, А.А. Костякова. – Мелітополь: Люкс, 2021. 160 с.

Зміст освітньої компоненти «Фінансовий облік»

1. Основи побудови фінансового обліку та фінансової звітності.
2. Облік грошових коштів.
3. Облік дебіторської заборгованості та резерву сумнівних боргів.
4. Облік фінансових інвестицій.
5. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів.
6. Облік запасів.
7. Облік готової продукції та витрат виробництва.
8. Облік поточних та довгострокових зобов'язань.
9. Облік праці та її оплати.
10. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів.
11. Облік доходів і витрат і фінансового результату.
12. Облік власного капіталу.
13. Фінансова звітність підприємства.

Рекомендована література

1. Про фінансовий облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999р. №996 – XIV.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
3. Іщенко Я. П., Подолянчук О. А., Коваль Н. І. Фінансовий облік 1: підручник. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. 2020. 496 с.
4. Крупка Я. Д. Фінансовий облік : підручник; 3-тє вид., доп. та перероб. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с.
5. Теловата М.Т., Петраковська О.В. Фінасовий облік - 1 (у схемах і таблицях) Частина - 1: навч. посіб.; за заг. ред. М.Т. Теловатої. К.: Інтердрук, 2019. 217 с.

Зміст освітньої компоненти «Фінансовий аналіз»

1. Теоретичні основи та інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

2. Аналіз майна підприємства.
3. Аналіз стану та використання оборотних активів.
4. Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків.
5. Аналіз капіталу підприємства.
6. Оцінка фінансового стану підприємства.
7. Аналіз фінансової стійкості, ділової активності та кредитоспроможності підприємства.
8. Комплексний фінансовий аналіз прибутковості підприємства.
9. Аналіз і прогнозування можливого банкрутства підприємства.

Рекомендована література

1. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Н. І. Власюк. Львів: Вид-во «Магнолія-2006», 2022. 354 с.
2. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум: [навчальний посібник]. Львів, 2021. 264 с.
3. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
4. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи / Ю. М. Тютюнник. Полтава: ПДАУ, 2021. 99 с.

Зміст освітньої компоненти «Управлінський облік»

1. Сутність управлінського обліку.
2. Класифікація і поведінка витрат.
3. Система обліку і калькулювання за повними витратами.
4. Система обліку і калькулювання за змінними витратами.
5. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.
6. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.
7. Бюджетування і контроль.
8. Облік і контроль за центрами відповідальності.

Рекомендована література

1. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. К.: ЦУЛ, 2021. 534 с.

2. Охотнік С.І., Свічкач Н.М. Управлінський облік: від теорії до практики. К.: Акцент ПП. 2023. 512с.

3. Зелікман В.Д. Управлінський облік: Навч. посібник / В.Д. Зелікман, І.М. Ізвекова, Р.Б. Сокольська та ін. Дніпро: НМетАУ, 2017. 198 с.

4. Управлінський облік. Практикум : навчальний посібник / Н. В. Тлучкевич. Луцьк : Луцький НТУ, 2018. 216 с.

Зміст освітньої компоненти «Бюджетна система»

1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.
2. Бюджет як основний фінансовий план держави.
3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.
4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.
5. Принципи побудови бюджетної системи.
6. Бюджетна політика як важлива сфера фінансової політики.
7. Призначення та структура бюджетного механізму.
8. Стадії та учасники бюджетного процесу.
9. Державний фонд регіонального розвитку.
10. Склад доходів державного бюджету.
11. Склад доходів місцевих бюджетів.
12. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.
13. Складання бюджетної декларації та проекту державного бюджету України.
14. Бюджетні трансферти та їх види.
15. Бюджетна класифікація та її структура.

Рекомендована література

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями).

2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.

3. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. - 272 с.

4. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, А.І. Якимів - Львів.: «Новий Світ2000», 2019. - 400 с.
5. Сидорович М. Муніципальні фінанси : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Марія Сидорович. – Київ : НаУКМА, 2021. – 68 с.

Зміст освітньої компоненти «Фінанси підприємств»

1. Організація фінансових ресурсів підприємств.
2. Зміст за завдання фінансової роботи на суб'єктах господарювання.
3. Організація грошових розрахунків підприємств.
4. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.
5. Характеристика та склад грошових надходжень підприємств.
6. Формування і розподіл прибутку підприємства.
7. Сутність і основи організації оборотних коштів підприємств.
8. Джерела формування оборотних коштів та їх порівняльна характеристика.
9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.
10. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.
11. Сутність фінансового стану підприємства та методи його оцінки.
12. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.
13. Організація банківського кредитування підприємств.
14. Фінансова санація підприємства: економічний зміст та порядок проведення.
15. Організація фінансового планування на підприємствах.

Рекомендована література

1. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 504 с.
2. Яцух О. О., Захарова Н. Ю., Цап В. Д. Фінанси підприємства 2. Навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2020. – 697 с.
3. Фінанси підприємств: навч. посібник / О. О. Яцух [та ін.] ; за ред. О. О. Яцух ; ТДАТУ. - Мелітополь, 2018. - 292 с.
4. Фінанси підприємств: підручник / О.Б. Курило, Л.П. Бондаренко, О.Й. Вівчар, О.М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

5. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.

Зміст освітньої компоненти «Податкова система»

1. Сутність та функції податків.
2. Класифікація податків.
3. Структура та функції Державної податкової служби України.
4. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
5. Порядок обчислення податку на додану вартість.
6. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств.
7. Особливості нарахування акцизного податку на різні види підакцизних товарів.
8. Особливості застосування різних видів мита.
9. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємства.
10. Оподаткування, пов'язане з нарахуванням заробітної плати.
11. Податкові соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб.
12. Майнове та ресурсне оподаткування в Україні.
13. Місцеві податки і збори: особливості встановлення та нарахування.
14. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.
15. Сутність та особливості нарахування єдиного соціального внеску.

Рекомендована література

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI (зі змінами та доповненнями).
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI (зі змінами та доповненнями).
3. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI.
4. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
5. Яцух О. О., Косторной С. В., Цап В.Д. Податкова система: навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. - 196 с.

Зміст освітньої компоненти «Страхова справа»

1. Економічна сутність, функції та принципи страхування.
2. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі та види.
3. Форми проведення страхування. Порівняльна характеристика обов'язкового та добровільного страхування.
4. Класифікація та характеристика ризиків у страхуванні.
5. Поняття страхового ринку та його структура. Страхові посередники, їх роль на страховому ринку.
6. Необхідність, мета та значення державного регулювання страхової діяльності.
7. Економічний зміст та класифікація особистого страхування.
8. Економічний зміст, об'єкти та види майнового страхування.
9. Економічна суть, необхідність та особливості страхування відповідальності.
10. Підприємницькі ризики та необхідність їх страхування.
11. Склад, структура та методика побудови страхових тарифів з майнового страхування.
12. Сутність та необхідність перестрахування. Форми та методи перестрахування.
13. Склад та економічний зміст доходів та витрат страховика.
14. Фінансова надійність і платоспроможність страховика та умови її забезпечення.
15. Основні напрями фінансової стратегії і планування у страхуванні. Формування страхового портфеля.

Рекомендована література

1. Про страхування. Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-ІХ.
2. Журавка О.С. Страхування: навчальний посібник / О.С. Журавка, А.Г. Бухтіарова, О.М. Пахненко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.

3. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навчальний посібник / Мельник Т. А., Сибірцев В. В. - Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

3. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.

Зміст освітньої компоненти «Банківська справа»

1. Механізм створення і реєстрації банківської установи.
2. Характеристика ресурсів банківської установи та порядок їх формування.
3. Структура, складові та метод розрахунку регулятивного капіталу.
4. Операції банку – сутність та класифікація.
5. Характеристика етапів процесу кредитування.
6. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
7. Форми забезпечення кредитних зобов'язань.
8. Формування вартості кредитних ресурсів.
9. Кредитний ризик: визначення і мінімізація витрат.
10. Характеристика та види нетрадиційних банківських операцій і послуг.
11. Вексельні операції банків.
12. Фінансова стійкість і ліквідність банку.
13. Депозитні операції банків.
14. Організація проведення касових операцій банку.

Рекомендована література

1. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000 № 2121-III
2. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Закон України від 20 вересня 2001 р. № 2740-III.
3. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. - Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. - 536 с.

4. Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, Н. Пайтра та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 524 с.